

ПРОМОЦИЈА *НОВЕ ЗОРЕ*

ПРОМОЦИЈА *НОВЕ ЗОРЕ*

У организацији Библиотеке града Београда и *Нове Зоре* организована је промоција новог броја часописа пред салом испуњеном до последњег места. Учествовали су: проф. др Мирко Зуроџац, Никола Кусовац, мр Милица Јефтимијевић Лилић, Јован Јањић, проф. др Миролуб Јоковић, Никола Асановић, Јован Л. Делић и Радослав Братић, главни и одговорни уредник док су Бранко Стојановић и проф. др Војо Ковачевић били су одсутни. Промоција се одржала у среду, 8. маја 2013. године са почетком у 19 часова, у сали на другом спрату.

Јован Јањић

САБОРНИК СРПСКЕ ПАМЕТИ

Три водећа књижевна часописа у нашем времену су *Летопис Мајице српске*, *Књижевност* и *Нова Зора*. Стичу се они са три различите стране, а сва три имају исто исходиште, уливају се у једну исту реку, која се зове – српска култура.

Летопис Мајице српске је најстарији српски књижевни часопис (основан је 1825), излази у Новом Саду; *Књижевност* је часопис са најдужим непрекинутим континуитетом излажења, излази у Београду; *Нова Зора* пак часопис је данас са највећим бројем пренумераната, следи традицију чувене мостарске *Зоре*, с размеђа XIX и XX века, а долази нам из Републике Српске.

Годишње четири пута имамо неформалан сабор српских интелектуалаца. Окупља их *Нова Зора*. Саборник српске памети. Погледајте корице сваког броја, па ћете видети колико је одазватих, заступљених са својим прилозима посленика писане речи. У ретко ком другом издању, на једном месту, може се наћи толико писаца, уметника, научника... Додуше, некад се два „скупа“ споје у један, али то је већ одраз тешких материјалних прилика у којима живимо, а којима су кумовали они који не држе до памети.

Шантићева, Ђоровићева и Дучићева *Зора* била је прва чисто књижевна публикација у Босни и Херцеговини. За непуних шест година излажења (први број појавио се 30. априла 1896. године) у свом

ужем националном крају – што ће рећи у Мостару и околини – она је пробудила и развила интерес за многа питања књижевног и културног напретка у својој патријархалној средини и око тих питања окупила у тешњу сарадњу знатан број припадника „свију вјероисповиједања“, нарочито Срба и муслимана.¹

Осим писаца из БиХ, окупљала је многе писце из Србије и из других крајева. Тако, поред мостарских и босанскохерцеговачких писаца: Алексе Шантића, Јована Дучића, Светозара Ђоровића, А. Карабеговића, Османа Ђикића и других, у *Зори* су сарађивали и остали најистакнутији српски писци тога доба: Јован Јовановић Змај, Лаза Костић, Бранислав Нушић, Јанко Веселиновић, Стеван Сремац, Симо Матавуљ, Радоје Домановић, Слободан Јовановић, Милорад Митровић, Милета Јакшић, Иво Ђипико, Јован Скерлић, Павле Поповић...

У то време главни лист у Босни и Херцеговини била је *Босанска вила*. Излазила је у Сарајеву. Уредништво новооснованог мостарског часописа пазило је да ничим не нашкоди својој „посестрими *Вили*“, листу у којем су се и сами књижевно развијали. Из тог разлога мостарско уредништво свесно је препустило сарајевском уредништву народну књижевност и фолклор, а они су тежиште ставили на уметничку књижевност, која је у *Босанској вили* била готово споредна². И тако су ова два листа, полазећи с различитих позиција, ишла ка истом циљу – уздизању културе свог народа. Док је *Босанска вила* сакупљала народно благо, народне умоворине и оно што чини народни живот, *Зора* је подстицала књижевна и друга интелектуална остварења, све оно што је могло да „појача полет и уздигне дух“³ народа.

Отуда се с разлогом истиче да је управо *Зорина* заслуга што је Мостар у то време био један од најживљих књижевних и културних центара српских⁴.

Ту традицију наставила је и данас наставља *Нова Зора*. И она настоји да окупи најистакнутије писце и друге интелектуалце свог времена. Поменимо само неке од наших истакнутих савременика који су свој траг оставили у *Новој Зори*, а који више нису међу нама: Момо Капор, Антоније Исаковић, Александар Тишма, Бошко Петровић, Стеван Раичковић, Павле и Милка Ивић, Михајло Ђурић, Дејан Медковић, Чедомир Попов... И сви други наши најистакнутији савременици, који и даље стварају, сарадници су *Нове Зоре*.

¹ *Јужословенски књижевни лексикон*, друго допуњено издање, „Матица српска“, Нови Сад, 1984, стр. 908.

² Према саопштењу Атанасија Шоле (др Јован Радуловић, *Славно доба Мосћара*, СПКУД „Гусле“ – СПЦО Мостар, Мостар, 2010, стр. 321)

³ Др Јован Радуловић, *Славно доба Мосћара*, СПКУД „Гусле“ – СПЦО Мостар, Мостар, 2010, стр. 321

⁴ *Јужословенски књижевни лексикон*, 908.

Дух некадашњег Мостара – под утицајем неког другог духа – нажалост, у наше време пренео се ка истоку. Тако, *Нову Зору* преузели су да удруженим снагама издају одбори Српског културног и просвјетног друштва „Просвјета“ из Гацка и Билеће. Они су и формално и фактички издавачи, али објављивање часописа – што није у нашим приликама јефтин подухват – помажу многи други добротвори из Републике Србије и Републике Српске. И они, на тај начин, дају свој допринос ширењу српске речи.

Редакција *Нове Зоре*, којом у својству главног и одговорног уредника из Београда координира истакнути прозни писац Радослав Братић, а у Херцеговини послове води вредни секретар Редакције Никола Асановић, завређује пажњу и пуну стваралачку подршку и сарадњу српске културе у целини.

Јер, *Нова Зора* постала је весник нове зоре на српској књижевној и уопште духовној мапи!

(Ријеч на промоцији Часописа у Библиотеци града Београда,
8. маја 2013)

Јован Л. Делић

НОВА ЗОРА

О новом броју који се отвара оријентиром, морално-дидактичке природе, с поукама и опоменама Светог владике Николаја под веома актуелним насловом „Не кради државу“, овом приликом, нећу говорити. Уопштено о *Новој Зори* од мене нећете чути ништа посебно ново зато што је много тога, по ко зна који пут, већ речено, наравно у суперлативу, што наш часопис потпуно заслужује, па су неизбјежна извјесна понављања. Међутим, данас када нам присвајају, краду и отимају историју, културу, језик... – што је осим оружане, још један облик агресије на Србе, Србију и светосавље, мислим да треба понављати, и наглашавати оно што нам је добро и што значајно вриједи. Јер, *Нова Зора* својим опредјељењем, концепцијом, садржајем и његовањем духовних – традиционалних и савремених – модерних вриједности, брани наш опстанак у времену искушења.

Откако је сванула прије десетак година у оквиру Ђоровићевих сусрета у Билећи и Гацку, у издању одбора СПКД „Просвјета“ из ових херцеговачких општина, с нестрпљењем се чека у српском културном кругу и народу расијаном у три државе и на шест континената. Поникла из отпорног сјемена Шантићеве, Ђоровићеве, Дучићеве, Шолине, мостарске, херцеговачке *Зоре*, поново се добро примила и разгранала у херцеговачком кршу али и у Београду, међу Србима, у српским кућама широм земаљског шара. Аутентично свједочи о нама и нашем времену а у издијељеном српском културном простору одавно је постала културна институција и парадигма савременог и модерног часописа за књижевност и културу. У њој су се забиљежили најзначајнији историчари књижевности, културни и књижевни посленици, односно, како често наглашава најзасужнији за њену физиономију, главни и одговорни уредник, Радослав Братић – „све оно што вриједи у српској литератури окупљено је око *Нове Зоре*. То је уз широк избор тема и садржаја чини увијек актуелном за читање као часопис за сва времена па зато никога не чуди импозантан тираж од 1500 примјерака. Уосталом, о каквом је квалитету ријеч говори и непобитна чињеница да би се из досадашњих бројева *Нове Зоре* могле, сасвим сигурно, уредити најбоље изабране антологије српске поезије, приповиједака, кратких прича, српског бесједништва, афоризама, и да више не набрајам. Према оцјенама многих и најкомпетентнијих људи од науке и пера најбољи је часопис на српском говорном простору, па кад је све то тако, по мом мишљењу, претплатити се на *Нову Зору* значи као приложити новац у цркви на икону.